

МАПА ЗА ЕТНИЧКИТЕ РЕГИОНИ НА БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ

СÈ ПОИЗВЕСНИ ЕТНИЧКИ ГРАНИЦИ НА БАЛКАНОТ!?

Решавањето на статусот на Косово нуди две алтернативи - меѓународна конференција за новите граници на сите држави на Балканот или децидна забрана за нивно менување. Ова стои во анализата на бриселскиот институт 4С. До сега Европа, пишува во извештајот, не ги научила лекциите од балканските истории, туку ги повторува истите грешки, овој пат во случајот со Косово. Европа настојува проблемот да го реши краткорочно, истовремено отворајќи нови проблеми.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Неколку месеци наназад Русија тактизира со одлуката дали ќе стави вето на проектот на Марти Ахтисари за идното политичко-општествено уредување на Косово. Официјално, таа е против документот, но тоа не значи и автоматско вложување вето во Советот за безбедност на ООН. Подобрите познавачи на приликите сметаат дека интересите на Русија не се едностранни. Ако Западот поддржува одредени сецесионистички движења во светот, истото тоа го прави и Москва. Абхазија е своевиден пример за тоа. Таквите проекти одат на штета на суверените држави. Србија и Грузија се најголемите жртви на отпочнатиот западно-источен дуел за создавање нови територијални единици. Оттука, се поставува прашањето, зошто Русија би ставила вето за Косово, кога утре или задутре, на речиси идентичен начин како што сега тоа го прави Америка, може да издејствува независност за Абхазија. Москва ветото ќе го чува за побитни работи.

Меѓународното право веќе одамна е замрено и ретко кој го почитува. Повелбата не е предизвик за модерниот свет.

Победува посилниот, губи послабот. А, за правдата... за неа зборуваат само губитниците!

ОДНОСИТЕ ИСТОК - ЗАПАД

Последниве 15 години сите мировни договори решаваа конкретен проблем, но веднаш потоа се раѓаа нови. Дејтонскиот договор, Спогодбата за Прешевската долина, Кумановскиот договор меѓу НАТО и СР Југославија, охридскиот Рамковен договор... Речиси сите пропаднаа освен македонскиот, кој сè уште е пред испит. Дејтонската спогодба ја создаде Република Српска, која денес бара отцепување од Босна и нејзино припојување кон Србија, Резолуцијата

1244 за Косово никој не ја почитува, па сега се бара нова која треба да ги решава проблемите. Дали планот на Ахтисари го решава проблемот во целина? Одговорот е - не. Документот на финскиот дипломат ќе генерира нови суштествени проблеми, кои ќе ја отворат Пандорината кутија за нови слични проекти. Страниците напишани од Ахтисари се класична узурпација на меѓународното право, атак врз Повелбата на ООН, и преседан кој го руши правото на др-

жавите да ја зачуваат својата територијална целовитост. Доколку Косово стане независно, тоа ќе биде прв случај по Втората светска војна кога на една држава, без нејзина согласност, ѝ се одзема дел од територијата. Всушност, целиот Балкан е со мешовит етнички состав, па оттука не е чудно и неочекувано за извесно време она што ќе го добијат Албанците од Косово да го побараат и Албанците во Македонија, Црна Гора, јужна Србија, Србите во Босна, муслиманите во Санџак, унгарското малцинство во Војводина и сл.

Идејата за балканска мировна конференција на која би се разгледувале новите државни граници пред десеттина години ја даде Стив Маер, поранешен службеник во ЦИА, на една лондонска конференција. Оттогаш па наваму се зборува само за неменливост на границите, а во практиката се прави токму спротивното. Сега повторно се иницираат нови конференции на кои би се разгледувале тие опции. Доколку не се најде заеднички јазик за новиот формат на балканските држави, тогаш сите ќе треба да се обврзат на трајна неменливост на границите вклучувајќи ја и сегашната целовитост на Србија во чии рамки е Косово. Доколку се случи спротивното, Косово стане независно, тогаш Западот го ризикува пријателството со демократските сили во Србија, кои едвај дојдоа на власт по ерата на Милошевиќ, за сметка на новото пријателство со луѓето од ОВК.

А, ЗОШТО НЕМА НЕЗАВИСНОСТ ЗА ПАЛЕСТИНЦИТЕ?

Сè повеќе се зборува дека доколку наскоро не дојде до решавање на статусот на Косово (утврдување на независноста), ќе отпочне нов бран на насилства иницирани од екстремните албански кругови. Дел од дипломатските кругови се плашат од таков развој на состојбите и секојдневно апелираат да се донесе новата резолуција во Советот за безбедност, други ценат дека тоа е класична уцена на која меѓународната заедница треба да одговори со сите расположливи средства. Осма година по ред на Косово се наоѓаат силите на КФОР и оттука секоја закана дека ќе бидат нападнати треба да биде знак за акција, а не за кукавичко повлекување пред сопствениот производ. НАТО има доволно средства и кадри за 24 часа да ја елиминира опасноста не само за Косово, туку и за целиот регион. Но, дали е подготвен на тоа, дали ќе сака, дали ќе може? Ако се согледа што сè НАТО и УНМИК дозволија да се случи во протекторатот, воопшто не е чудно и овој пат да ја свитка опашката и да се прави нем пред реалноста. Смешни се изјавите на некои дипломати дека мора под итно да се изгласа независноста, зашто во спротивно ќе падне крв. Еве едно едноставно прашање. Зошто досега истите тие дипломати не ја изгласаа независноста на палестинската држава, а се пролева крв изминатите 40 години. Количеството крв на Средниот Исток е неспоредливо поголемо од она на Косово и повторно нема независност за Палестинците. Повторно лицемерни двојни стандарди кои се враќаат како бумеранг.

ЖЕДНИТЕ ЗА КРВ НА ГОТОВС

Крвавите пресметки меѓу вехабиите и српската полиција, според експертите, е вовед во пошироки терористички акции на припадниците на ова радикално исламистичко движење. Плановите кои сега се подготвуваат се насочени кон дестабилизација не само на Санџак, туку и на Јужна Србија. Муслиманските верски водачи одат кон што поголема хомогенизација на исламската заедница, па оттука не зачудуваат информациите кои велат дека насоката води кон поврзување со босанските екстремисти. Според проценките на разузнавачките служби, во Босна има околу 4.000 радикални фанатици. Цел е да се дестабилизира Балканот, дел по дел. Основата на фундаменталистичкото движење во региону е поставено за време на југословенските војни, кога во различни делови биле уфрлени околу 400 исламисти обучувани на турскиот полуостров Урла. Камповите биле формирани на приватна основа од страна на лица со потекло од Рашката област. Парите за нивното дејствување пристигнуваат од хуманитарни невладини организации со седиште во Саудиска Арабија. Крајната цел на вехабиите на Балканот е создавање единствена балканска исламска

Анализа

Уште за време на преговорите во Виена, Белград предложи статус за Косово по примерот на јужен Тирол. Тоа е планински регион на северот од Италија, преземен од Австрија по Првата светска војна. Во него, главно, живее германско и австриско население. Во 1972 година, на овој регион Рим му понуди широка автономија и судирите престанаа. Косовските Албанци категорично ја отфрлија оваа идеја, а австрискиот канцелар Гузенбауер предложи тиролскиот модел да се примени само на северниот дел од Косово. Тоа би значело дека српската област околу Митровица ќе има потполна автономија во однос на владата во Приштина. Сепак, и ова е неприфатливо за српската страна. Како што тргнале работите, Косово сè повеќе личи на Кипар, кој со децении ги пали националните страсти меѓу Грците и Турците.

држава, која нема да има нации и големодржавни творби. Косово треба да се поврзе со Санџак, а потоа таа целина со Босна. За реализација на таа цел неизбежна ќе биде валкана и крвава акција. Шансите за нејзин почеток стануваат поголеми, доколку и натаму се одложува независноста на Косово.

КОСОВО СЕ ПОБЛИЗУ ДО ПОДЕЛБА!?

Прашањето кое во последно време се поставува не е дали ќе помине резолуцијата на Ахтисари во Советот за безбедност, туку како ќе реагираат Белград и Приштина по пропаѓањето на проектот на Ахтисари. Одговорот е краток и едноставен - Приштина еднострано ќе прогласи независност, Белград ќе бара поделба на покраината. Српската ака-

демија на науките и уметностите, потпомогната од политичките кругови, веќе подолго време изготвува план како да се спроведе проектот за промена на сегашните косовски граници. Идејата е веднаш по едностраното прогласување независност од страна на косовското Собрание, Србија да изврши одвојување на северниот дел од областа околу градот Митровица, каде главно живеат Срби. Ова не оди во прилог на заложбите на меѓународната заедница за решавање на последните балкански прашања.

Своевремено, самиот Ахтисари предупреди дека доколку Косово се подели, тогаш тоа ќе стане територија, која нема да може да се управува. На Србија ѝ е јасно дека Косово не може да го задржи во своите територијални рамки. Затоа поделбата е решението кое на крајот најмногу ќе му одговара на Бел-

Српските радикални кругови во Крушевац основаа т.н. Српска гарда на Светиот цар Лазар. Таа има за цел да организира доброволци широм Србија, кои во случај на независност на Косово би биле подготвени да војуваат за негово ослободување. Претседател на движењето е пратеникот од Социјалистичката партија на Србија, Жељко Васиљевиќ, кој ги промовираше гардистите како членови на т.н. чета на христијанска милиција. Таа е составена од искусни воени ветерани од триесеттина градови во Србија. Проценките велат дека во моментот во Србија има околу 5.000 доброволци подготвени веднаш да заминат на Косово.

град. А, и според многумина, северно Косово де факто е српско. Три општини, Зубин Поток, Лепосавиќ и Звечан, како и Северна Митровица се населени само со Срби, ги има околу 40.000. Оваа област, гледано географски, гравитира повеќе кон Србија, отколку кон Косово. Има развиена финансиска, логистичка, административна и културна врска со Белград. Дури и Српската академија, која во текот на деведесеттите години ја градеше идејата за Голема Србија, сега сè повеќе пишува за можноста од поделба на протекторатот. Всушност, сите активности на српските влади од 1999 година до денес се водени во насока на разграничување меѓу Србите и Албанците. Иако сè уште никој во Белград тоа јавно не го обелоденува, бидејќи ќе биде квалификувано како предавство, буквално сите работат на поделбата.

"Американските закани дека Вашингтон ќе ја признае независноста на Косово без резолуција на Советот за безбедност, претставуваат играње со оган во односите меѓу Западна Европа и Америка, но истовремено и играње со оган на Балканот. Погрешни и провокациски се анализите на Ричард Холбрук дека доколку Русија стави вето во Њујорк, Белата куќа веднаш треба да ја признае косовската независност".

Карл Билд